

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne **E. D.**, bývajúca v K., zastúpená JUDr. Jurajom Birošom, advokátom v Košiciach, Rázusova 1, proti žalovanému **P. M.**, bývajúceho v K., zastúpený JUDr. Katarínou Adamovskou, advokátkou v Košiciach, Žižkova 6, o **určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Košice pod sp. zn. 13 C 285/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2012, sp. zn. 11 Co 97/2011, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia dovolacieho konania v sume 81,46 eur na účet JUDr. Juraja Biroša, advokáta v Košiciach, Rázusova 1 do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice rozsudkom (v poradí druhým) z 24. novembra 2010, č. k. 13 C 285/2004-316 určil, že kúpna zmluva uzavretá dňa 22.6.2004 medzi žalobkyňou ako predávajúcou a žalovaným ako kupujúcim, predmetom ktorej je prevod vlastníctva 2-izbového bytu, ktorý je vedený v katastri nehnuteľnosti na LV č. X., okres K., obec K., katastrálne územie S. ako byt č. X. na X. obytného domu, súp. č. X., na ulici V. o celkovej výmere podlahovej plochy 54,31 m² a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu na ulici V. vo veľkosti 177/10000-in k celku a spoluvlastníckeho podielu na pozemkoch parc. č. X. zastavané plochy o výmere 228 m², parc. č. X. zastavané plochy o výmere 264 m², parc. č. X. zastavané plochy o výmere 273 m², vo veľkosti 177/10000-in v pomere k celku, ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol

povolený dňa 19.7.2004 pod č. V1305/2004 je neplatná. Priznal žalobkyni náhradu trov konania a uložil žalovanému zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa aj napriek tomu, že podpísala na notárskom úrade notára JUDr. Jozefa Pavlíka, dňa 22.6.2004 kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva svojho bytu so žalovaným, nemala nikdy vôľu svoj byt predať, nejednala o predaji tohto bytu ani s žalovaným ani so svedkom M. T., ktorý uzavrel so žalovaným zmluvu o sprostredkovaní prevodu nehnuteľnosti. Kúpnu zmluvu podpísala v domnienke, že pomôže svojej dcére získať naspäť byt na ulici H.. Zo strany svojej dcéry V. D. bola podvedená o čom svedčí aj rozsudok Okresného súdu Košice I, ktorým bola táto odsúdená za prečin podvodu. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že svedok M. T. odovzdal kúpnu cenu žalobkyni, hoci on finančné prostriedky – kúpnu cenu prevzal od žalovaného čo potvrdil svojim podpisom. Zistený skutkový stav možno hodnotiť ako dohodnuté konanie zorganizovanej skupiny ľudí, ktorá podvodným spôsobom pripravila žalobkyňu o vlastníctvo jej bytu. Je nepochybné, že J. S. a M. T. využili životnú situáciu dcéry žalobkyne V. D. (prišla o byt, mala maloleté deti, bývala v podnájme) a vylákali prostredníctvom nej od žalobkyne pôvodnú zmluvu o prevode vlastníctva bytu, ktorú uzavrela žalobkyňa s Mestom Košice. Na základe tejto zmluvy bez vedomia žalobkyne objednali vyhotovenie znaleckého posudku na hodnotu jej bytu, vypracovali kúpnu zmluvu i potvrdenie o prevzatí finančných prostriedkov. Nekalé konanie možno vidieť aj v tom, že žalovaný tvrdil, že už v máji 2004 mu M. T. ukázal vyhotovený znalecký posudok na byt žalobkyne, hoci tento bol vypracovaný až 21.6.2004. Aj zmluva o sprostredkovaní prevodu nehnuteľnosti uzavretá medzi žalovaným a realitnou kanceláriou D P, zastúpená M. T. bola uzavretá dňa 14.7.2004, hoci kúpna zmluva bola uzavretá už dňa 22.6.2004. Touto zmluvou sa M. T. zaväzoval zabezpečiť uzavretie kúpnej zmluvy na byt žalobkyne do 25.7.2004, hoci v deň podpisu zmluvy o sprostredkovaní prevodu nehnuteľnosti už bol predmetný byt žalobkyne prevedený kúpnu zmluvou do vlastníctva žalovaného, o čom M. T. vedel. Oprava na predmetnej kúpnej zmluve v časti čl. 1 nebola podpísaná žalobkyňou, iba žalovaným, teda nebola vykonaná v súlade s vyššie citovanou vyhláškou č. 7/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon. Na základe takto zisteného skutkového stavu i v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že vyššie citovaná kúpna zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 22.6.2004 je absolútne neplatná pre nedostatok vôle žalobkyne na uzavretie kúpnej zmluvy a jej rozpor so zákonom.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 31. októbra 2012, č. k. 11 Co 97/2011-427 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku o trovách konania a návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav, vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo, neopomenul žiadnu rozhodujúcu skutočnosť, ktorá vyplynula z vykonaných dôkazov a z tvrdení účastníkov a vykonané dôkazy správne v súlade s § 132 a nasl. vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku. Zistený skutkový stav posúdil podľa správnych zákonných ustanovení (§ 34, § 37 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, § 5 ods. 1, § 23 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov), ktoré aj správne vyložil a dospel k správne právnemu záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 22.6.2004 medzi žalobkyňou ako predávajúcou a žalovaným ako kupujúcim o prevode vlastníctva bytu č. X. na V. so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu a pozemkoch zapísaných na LV č. X. v kat. území S., obec K., okres K.. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného nie sú spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvého stupňa a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovaného z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa nemala vôbec v úmysle byt odpredať, lebo jej vôľa nesmerovala k uzavretiu kúpnej zmluvy a trpela nedostatkom vážnosti, keď podpisom zmluvy sa žalobkyňa domnievala, že podpisuje listiny týkajúce sa úhrady dlžôb svojej dcéry a späťzískania bytu na H.. Výsledok trestného konania sp. zn. 7 T 47/2009 aj podľa názoru odvolacieho súdu má zásadný vplyv na rozhodnutie v tejto veci, keďže citovaným rozsudkom bola dcéra žalobkyňa V. D. uznaná vinnou z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona, a právoplatne odsúdená za spáchaný skutok týkajúci sa napadnutej kúpnej zmluvy z 22.6.2004, a týmto právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní bolo tak pre toto občianskoprávne konanie záväzne rozhodnuté, aký skutok sa stal a kto ho spáchal, vrátane posúdenia (predbežnej) otázky, že žalobkyňa pri podpísaní kúpnej zmluvy a potvrdenia o prijatí sumy 410 000,- Sk, dňa 22.6.2004 na notárskom úrade na R. X v Košiciach, bola podvodným konaním svojej dcéry V. D. uvedená do omylu, že podpisuje listiny týkajúce sa úhrady dlžôb a späťzískania bytu na H..

Ohľadne zamietnutia návrhu žalovaného na prerušenie konania uviedol, že neboli splnené procesné predpoklady na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. do právoplatného skončenia trestného konania vedeného Okresným riaditeľstvom PZ Košice, odborom Kriminálnej polície pod sp. zn. ČVS:ORP-1104/7-OEK-KE-2011 vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu, ktorého sa mala dopustiť okrem iného aj žalobkyňa v súvislosti s predajom bytu č. X. na V. napadnutou kúpnu zmluvou z 22.6.2004. Žalovaný podal návrh na prerušenie konania až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania, preto na skutočnosti v ňom uvedené, nebolo možné v tomto štádiu konania prihliadnuť a navrhnutý dôkaz nebolo možné vykonať, odhliadnuc od toho, že v prebiehajúcom vyšetrovacom konaní doposiaľ nebolo vydané žiadne rozhodnutie, preto prerušenie konania v štádiu odvolacieho konania podľa názoru odvolacieho súdu by nebolo v súlade ani so zásadou hospodárnosti konania a zákonnou požiadavkou rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní.

Proti rozsudku odvolacieho súdu do jeho prvého výroku podal dovolanie žalovaný, ktorý prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietal, že Krajský súd v Košiciach riadne, včas a s náležitým odôvodnením nerozhodol o návrhu žalovaného na prerušenie konania podanom z dôvodu (aj v súčasnosti) prebiehajúceho trestného konania, ktorého priebeh mohol mať podstatný význam pre rozhodnutie vo veci samej, a ktorého výsledkom by bol súd (v prípade rozhodnutia v trestnom konaní o tom, že bol spáchaný trestný čin) v zmysle ustanovenia § 135 ods. 1 tretej vety O.s.p. viazaný, ako aj tým, že prvostupňový ani odvolací súd sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí v plnej miere nevysporiadali so všetkými vykonanými dôkazmi, v dôsledku čoho ich rozhodnutia vychádzajú zo skutkových zistení, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho ako aj prvostupňového súdu v potvrdzujúcom výroku a vo výroku o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti

rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (potvrdzujúci rozsudok).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p., je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p., je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p., je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad

nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania žalovaného, a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., dovolací súd najskôr skúmal namietanú vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky:

- 1/ odňatie možnosti konať pred súdom,
- 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu,
- 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania.

Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v danej veci namietal predovšetkým nedostatky hodnotenia dôkazov týkajúce sa predovšetkým samotného uzavretia kúpnej zmluvy zo dňa 22.6.2004 žalobkyňou ako predávajúcou a prevzatia kúpnej ceny za prevod vlastníckeho práva k bytu žalobkyňou ako predávajúcou. Rozhodnutia súdov považoval za zmätočné a nedostatočne odôvodnené, čo malo viesť k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces a práva na súdnu ochranu.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 až 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR - ďalej len „Ústavy“, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „Dohovor“) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces, ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004) ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

Z tvrdenia dovolateľa vyplýva, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) a odôvodnil svoje dovolanie tým, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí ustanovenie § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania,

v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p., dôvodom dovolania nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolateľ v dovolaní ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia prvostupňového ako aj odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.) čo súčasne zakladá porušenie jeho práv na súdnu

ochranu (čl. 46 Ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými jeho odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní.

Pokiaľ žalovaný namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikátu Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132, § 157 ods. 1 O.s.p., m. m I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na druhej strane. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/2004, III. ÚS 117/2007, III. ÚS 332/2009, I. ÚS 501/2011). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/2005, II. ÚS 76/2007, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008, IV. ÚS 350/2009), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.) ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahov (materiálne) náplne, zakladajú súhrne ich zrozumiteľnosť, ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Zhodli sa na tom, že vzhľadom na zistené skutkové okolnosti za ktorých bola kúpna zmluva uzavretá a podpísaná, keď žalovaný ako kupujúci, resp. sprostredkovateľ kúpy nehnuteľnosti M. T., konateľ realitnej kancelárie D P, so sídlom v Košiciach, nejednal o kúpe bytu so žalobkyňou ako vlastníčkou bytu, ale jednal s jej dcérou V. D., ktorá mu odovzdala doklady od bytu žalobkyne, V. D. odovzdal kúpne zmluvy podpísané kupujúcim, a podobne (zápisnica o výpovedi svedka M. T. z 29.3.2006 na čl. 64) a nebolo preukázané ani prevzatie kúpnej ceny žalobkyňou, vykonaným dokazovaním a z rozsudku Okresného súdu [Košice I](#), č. k. 7 T 47/2009-167 z 11.12.2009 (ktorý nadobudol právoplatnosť 11.12.2009), ktorým bol pri svojom rozhodovaní viazaný podľa § 135 ods. 1 O.s.p., je správny záver o nedostatku právne relevantnej (skutočnej a vážnej) vôle žalobkyne napadnutou kúpnu zmluvou z 22.6.2004 odpredať žalovanému svoj dvojizbový byt č. X. na V.. Pokiaľ žalovaný v odvolacom konaní zotrval na svojej argumentácii aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o dôvodnosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľa (žalovaného).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 112/2001, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho

jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol (týka sa časti potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu) podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolaťom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaný podal dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2012, č.k. 11 Co 97/2011-427 do výroku, ktorým odvolací súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá

O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak sa odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože a/ ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolateľ napadol uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania vydané po začatí odvolacieho konania, ktoré je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie citovaných uznesení. Jeho prípustnosť preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

K zamietnutiu návrhu na prerušenie konania ako dôvodu spôsobilému založiť vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. treba predovšetkým uviesť, že prerušiť konanie postupom podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je možnosťou (nie povinnosťou) súdu takto rozhodnúť. Toto ustanovenie preto nezakladá procesné právo účastníka konania na vyhovie takémuto návrhu. Procesným následkom nevyhovie návrhu je, že súd musí vo veci ďalej konať, t.j. vykonávať všetky úkony smerujúce k prejednaniu a rozhodnutiu sporu v jeho merite. Jeho zamietnutím bez ďalšieho teda nemôže dôjsť k odňatiu možnosti pred súdom konať.

Preskúmania správnosti procesného postupu súdu, ako aj správnosti jeho skutkových a právnych záverov, sa účastník môže domáhať využitím riadnych ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti rozhodnutiu v merite veci.

Pokiaľ žalovaný v dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že v danej veci odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa náležitým spôsobom vypořiadal prečo návrh na prerušenie konania zamietol, keď uviedol „že v prebiehajúcom vyšetrovacom konaní doposiaľ nebolo vydané žiadne rozhodnutie (žalovaný to ani netvrdí), preto prerušenie konania v štádiu odvolacieho konania by nebolo v súlade ani so zásadou hospodárnosti konania ani zákonnou požiadavkou rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O.s.p.).“ Poznamenal, že v prípade, ak v prebiehajúcom vyšetrovacom konaní (trestnom) bude neskoršie vydané rozhodnutie (právoplatné), ktorým bude riešená aj otázka, ktorá by mohla mať význam pre posúdenie prejednávanej veci a mohla by privodiť pre žalovaného priaznivejšie rozhodnutie, žalovaný môže právoplatný rozsudok napadnúť návrhom na obnovu konania. Podľa názoru dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovaného (voči uzneseniu, ktorým bol návrh žalovaného na prerušenie konania zamietnutý) odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

Žalovaný nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalobkyni a neboli zistené žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151

ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta, (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 15.1.2013 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. c/ vyhlášky – 1/13 výpočtového základu, kde jeden úkony právnej služby činí 60,07 eur, k tomu náhrada za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 1 vyhlášky) vo výške 7,81 Eur a 20 % DPH (t. j. 13,58 eur) čo predstavuje spolu 81,46 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2014

JUDr. Jozef K o l c u n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková